

Piemēros soda naudas par starptautiskas uzņēmumu grupas pārskata neiesniegšanu 1/43/19

PwC transfertcenu nodaļas vadītāja
Tatjana Koncevaja

Šā gada 1. oktobrī Ministru kabinets izskatīja un atbalstīja grozījumus likumā “Par nodokļiem un nodevām,” lai piemērotu jaunu sodu par starptautiskas uzņēmumu grupas pārskata par katru valsti neiesniegšanu normatīvajos aktos noteiktajā termiņā.

Ar grozījumiem paredzēts daļēji ieviest Padomes 2018. gada 25. maija Direktīvu (ES) 2018/822, ar ko attiecībā uz obligāto automatisko informācijas apmaiņu nodokļu jomā saistībā ar ziņojamām pārrobežu shēmām groza Direktīvu 2011/16/ES (turpmāk – DAC6).

Šā gada 17. oktobrī Saeimas Prezidijs ierosināja Ministru kabineta iesniegto likuma “Par nodokļiem un nodevām” grozījumu projektu nodot Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijai un noteikt, ka tā ir atbildīgā komisija.

Pašreizējā situācija un problēmas

Kā norādīts Eiropas Parlamenta 2016. gada 6. jūlija rezolūcijā par nodokļu nolēmumiem un citiem rakstura vai ietekmes ziņā līdzīgiem pasākumiem (2016/2038(INI)), ārzonās uzkrātā bagātība tiek lēsta ap 10 triljoniem USD. Lai izvairītos no nodokļu maksāšanas, uzņēmumi un turīgas fiziskās personas izmanto to, ka viņu rezidences valstij ir grūti iegūt informāciju par viņu finanšu aktīviem citās valstīs un uzzināt, kāda ir uzņēmumu grupas pilnā struktūra pasaules mērogā. Starptautiski uzņēmumi nereti pārvieto vienā valstī iegūto peļņu, par kuru nav samaksāts nodoklis, uz citu valsti, kurā izveidoti, piemēram, “čaulas” uzņēmumi. ES informācijas apmaiņas noteikumi tiek ieviesti, lai nepieļautu krāpšanu un izvairīšanos no nodokļu maksāšanas.

Viens no nodokļu iestāžu sadarbības veidiem ir automatiskā informācijas apmaiņa, kas ietver tādas sistēmas kā globālais standarts automatiskai nodokļu informācijas apmaiņai par finanšu kontiem un starptautiskas uzņēmumu grupas pārskats par katru valsti (*Country by Country Report* jeb *CbCR*).

Katra dalībvalsts atbild par to, lai šīs sistēmas darbotos tās teritorijā, jo tikai tad, ja pārskatu iesniegšanas un informācijas nodošanas sistēma tiks efektīvi izmantota, tiks sasniegts informācijas apmaiņas mērķis – nodokļu iestādēm apmainīties ar informāciju, kas citai valstij var noderēt nodokļu administrēšanā.

Turklāt ir svarīgi, ka VID kā kontrolējošai iestādei ir iespēja vērsties pret nodokļu maksātājiem, kas neievēro normatīvajos aktos noteiktās prasības.

CbCR ieviešana Latvijā

CbCR sagatavošanas un iesniegšanas kārtību nosaka 2017. gada 4. jūlijā pieņemtie MK noteikumi Nr. 397 par starptautiskas uzņēmumu grupas pārskatu par katru valsti (šī kārtība detalizēti aprakstīta mūsu [2017. gada 12. aprīļa Īsziņā](#)).

Izmantojot saņemtos pārskatus, VID var identificēt starptautiskas uzņēmumu grupas īstenotu agresīvu nodokļu plānošanu, kas ietver valsts un starptautisko nodokļu tiesību aktos esošo nepilnību izmantošanu, lai novirzītu peļņu no vienas valsts uz citu un samazinātu maksājamos nodokļus. Pirmā *CbCR* informācijas apmaiņa notika 2018. gada jūnijā.

Jaunie grozījumi tika izstrādāti, lai veicinātu automātisko informācijas apmaiņu atbilstoši starptautiskajai praksei un ievērotu prasības, kas attiecas uz visām automātiskās informācijas apmaiņas sistēmā ietvertajām valstīm.

Soda sankcijas

Likumprojekts nosaka soda naudu līdz 1% apmērā no nodokļu maksātāja gada apgrozījuma pārskata periodā, bet ne vairāk kā EUR 3200, ja nodokļu maksātājs nav iesniedzis *CbCR* nodokļu normatīvajos aktos noteiktajā termiņā vai nav ievērojis paredzēto sagatavošanas un iesniegšanas kārtību.

Soda sankcijas par *CbCR* noteikumu neievērošanu ir ieviestas ne tikai Latvijā, bet arī citās valstīs, piemēram:

- Slovēnijā – līdz EUR 10 000 par pārskata neiesniegšanu un EUR 3000 par noteiktas kārtības neievērošanu;
- Slovēnijā – no EUR 1200 līdz 30 000 vidējiem un lieliem uzņēmumiem;
- Igaunijā – līdz EUR 3300.